

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, Národní 16, Praha 1, zast. JUDr. Milanem Hoke, advokátem, se sídlem Tyršova 2071, Benešov, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 14. 8. 2009 čj. 1775/09 a ze dne 30. 9. 2009 čj. 2128/09

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České advokátní komory ze dne 14. 8. 2009 čj. 1775/09 ve výroku I a rozhodnutí České advokátní komory ze dne 30. 9. 2009 čj. 2128/09 se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 193,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou se domáhá přezkoumání rozhodnutí České advokátní komory (dále též Komora) ze dne 30.9. 2009 č.j. 2128/09 a rozhodnutí ze dne 14.8. 2009 č.j. 1775/09. Rozhodnutím Komory ze dne 14.8. 2009 č.j. 1775/09 nebylo vyhověno návrhu žalobce ze dne 29.7. 2009 na změnu podmínek rozhodnutí o určení advokáta k poskytnutí právní služby ze dne 7.4. 2009 č.j. 719/09 a zároveň bylo zahájeno řízení o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby ve věci „označené žalobcem jako podání ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze č.j. 7 Ca 108/2009-157 ze dne 8.7. 2009“. Rozhodnutím ze dne 30.9. 2009 č.j. 2128/09 Komora rozhodla tak, že žalobci se advokát k poskytnutí bezplatné právní služby ve věci „označené jako podání ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8.7. 2009 č.j. 7 Ca 108/2009-157“ dle § 18 zákona č. 85/1996 Sb. neurčí.

Žalobce v žalobě uvádí, že rozhodnutí ze dne 30.9. 2009 bylo vydáno zákonem neustanoveným orgánem Komory - ředitelkou pobočky Komory v Brně. Není pravda, že žalobce správnímu orgánu nevyhověl, nýbrž úřední osoba svévolně naložila s žalobcovým podáním a ignorovala námitky k rozhodnutí č.j. 1775/09, které nebylo v právní moci, protože nemělo předepsané náležitosti. Neobsahoval-li návrh z 29. července listinu umožňující zprostředkování bezplatné právní služby, byla Komora povinna určit advokáta i za úplatu. Rozhodnutí č.j. 2128/09 je postiženo vadou nepřezkoumatelnosti, neboť je uplatňován zrušený procesní řád, čemuž odpovídá nepřiměřený postup: vyžadování údajů, které jsou správnímu orgánu známy v době vydání rozhodnutí (poměry žadatele), a formalistická aplikace zákona o advokacii v této naléhavé právní věci.

Žalobce uvádí, že nežádal o službu „žadatelem označená jako podání ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu“ na listě 157. Obě rozhodnutí jsou postižena vadou nesrozumitelnosti. Poučení o právním nároku na určení v závěru odůvodnění rozhodnutí je zcestné, neboť správní orgán si zde vykládá pravomoc libovolně stanovovat potřebnou právní službu. Žalobce není povinen opakovat znění srozumitelného návrhu, který byl správním orgánem překroucen a ignorován. Došlo k postoupení právní věci a je i naléhavější jiná právní pomoc než ústavní stížnost. Žalobce závěrem uvádí, že postup žalované odporuje smyslu i dikci zákona o advokacii.

Žalovaná ve vyjádření v podané žalobě uvedla, že rozhodování o určení advokáta spadá podle § 45 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii do výlučné kompetence předsedy komory. Předsedou Komory je pověřena k jeho zastupování při výkonu pravomoci ředitelka pobočky v Brně. Ta je tudíž zplnomocněným zástupcem předsedy Komory při výkonu jeho pravomocí.

Žalobce požádal o změnu specifikace právní služby, když právní služba, ke které mu byl advokát určen, se stala bezpředmětnou a označil právní věc odlišnou od původně žádané. Jelikož z dostupných údajů nebylo možno potvrdit tvrzení žalobce, že se jedná o stejnou záležitost, nevyhověla Komora jeho žádosti o změnu označení právní služby a zahájila nové řízení o určení advokáta v nově specifikované právní službě. Žalobce byl současně vyzván k doplnění svého podání o prokázání svých příjmových a majetkových poměrů, a pokud by tak učinil, byl by mu pravděpodobně advokát určen.

Ze všech předcházejících podání žalobce je známo, že žádá o poskytnutí právní služby bezplatně, což byl i případ jeho žádosti ze dne 29.3. 2009, na základě které byl žalobci k poskytnutí právní služby určen advokát Mgr. O. J.. Dle judikatury správních soudů nelze ve správním řízení vyhovět návrhu navrhovatele jen zčásti a zčásti rozhodnout v rozporu s návrhem, což znamená, že lze buď žalobci určit advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně nebo musí být celý návrh na zahájení řízení zamítnut, i kdyby žadatel prokázal splnění podmínek podle § 18 odst. 2 věta první zákona o advokacii.

Žádá-li žadatel o poskytnutí právní služby bezplatně nebo za sníženou odměnu, je povinen současně prokázat své příjmové a majetkové poměry. Tato povinnost je žalobci dobře známa a zákon neumožňuje prominout prokazování příjmových a majetkových poměrů jen z toho důvodu, že je Komoře známa situace žadatele z předcházejících řízení.

Žalobce na toto vyjádření reagoval replikou doručenou soudu dne 22.12. 2010. V ní zopakoval svá žalobní tvrzení a zdůraznil, že poučení v rozhodnutí č.j. 2128/09 je neúplné a rozhodnutí aplikuje neúčinné předpisy (zákon č. 71/1967 Sb. a zákon č. 85/1996 Sb.).

Ze správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 1.4. 2009 byla Komoře doručena žádost žalobce o určení advokáta podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii, a to k bezplatnému poskytnutí právních služeb. Jako označení právní věci je v této žádosti uvedena spisová značka 10 Ca 129/07. V rubrice „zvláštní okolnosti opravňující k urychlenému vyřízení žádosti“ žalobce uvedl text „dodržení podmínky povinného zastoupení před Ústavním soudem”.

Rozhodnutím ze dne 7.4. 2009 č.j. 719/09 byl žalobci dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii určen advokát Mgr. O. J. s tím, že určení se vztahuje na jednu právní věc, a to: „posouzení právního stavu z hlediska důvodnosti a přípustnosti podání ústavní stížnosti ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 10 Ca 129/07, případně podání a zastoupení v řízení u Ústavního soudu”.

Ve spise je dále založeno sdělení žalobce ze dne 20.4. 2009 adresované Mgr. O.J., ve kterém žalobce uvádí, že právní služba zprostředkovaná určením advokáta není po posouzení právního stavu z kompletního soudního spisu aktuální nyní, aniž by pominuly důvody pro určení. Tendence rozhodování v tomto řízení však k žádání u Ústavního soudu dovádí. Následně žalobce uvádí: „Nechte mi čas obrátit se na vás jindy s totožným určením, nebudu-li do té doby krajským soudem zastřelen.”

Podáním doručeným žalované dne 3.8. 2009 žalobce požádal o změnu rozhodnutí o určení advokáta Mgr. O. J. č.j. 719/09, neboť následně byla právní věc sp.zn. 10 Ca 129/07 postoupena Městskému soudu v Praze a od června má být předmětem přezkumu u Nejvyššího správního soudu výrok soudu o zastavení řízení, přičemž teprve po nějakém roce a půl soud prozkoumal žádost o ustanovení zástupce a tuto zamítl. Žalobce proto žádá o změnu právní pomoci: povinné zastoupení v řízeních před Nejvyšším správním soudem. Žalobce k tomu výslovně uvádí, že vyhovění žádosti nebude předcházet nové řízení o žádosti, toliko se určení přizpůsobí potřebě žadatele. Rozhodnutí o určení se má změnit tak, že bod 2 a 3 bude vyloučen a bod 4 bude znít: „zastoupení klienta před Nejvyšším správním soudem dle jeho pokynů”, vypuštěn bude rovněž bod 6 a 7, včetně druhé věty v pátém odstavci druhé strany.

Komora na toto podání reagovala dne 14.8. 2009 pod č.j. 1775/09 tak, že vydala následující rozhodnutí: 1. návrhu žalobce ze dne 29. 7. 2009 na změnu podmínek rozhodnutí o určení advokáta k poskytnutí právní služby ze dne 7.4. 2009 č.j. 719/09 se nevyhovuje; 2. zahajuje se řízení o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby ve věci označené žalobcem jako podání ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze č.j. 7 Ca 108/2009-157 ze dne 8.7. 2009.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí Komora uvedla, že z portálu Ministerstva spravedlnosti Infosoud zjistila, že řízení vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 10 Ca 129/2007 bylo zahájeno dne 30.4. 2007, rozhodnutí ve věci bylo vydáno dne 13.11. 2008 a nabylo právní moci dne 21.11. 2008. Dne 26.11. 2008 byl spis na základě kasační stížnosti žalobce odeslán Nejvyššímu správnímu soudu, odkud byl vrácen Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 9.3. 2008 a řízení bylo skončeno dne 10.4. 2009. Z těchto údajů nevyplývá, že by řízení a spis byly postoupeny jinému soudu. Z téže databáze Komora zjistila, že řízení vedené u Městského soudu v Praze pod sp.zn. 7 Ca 108/2009 bylo zahájeno dne 3.8. 2007 a dne 21.5. 2009 bylo vydáno konečné rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal kasační stížnost a požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 8.7. 2009 č.j. 7 Ca 108/2009-157 bylo rozhodnuto o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních

poplatků a ustanovení zástupce. Ani z obsahu tohoto usnesení nevyplývá věcná a obsahová návaznost tohoto řízení na řízení vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 10 Ca 129/2007.

Vzhledem k tomu nelze změnit označení právní služby, k níž byl advokát Komorou určen rozhodnutím č.j. 719/09, neboť se nejedná o tutéž právní věc. Nadto rozhodnutí č.j. 719/2009 se vztahovalo k podání ústavní stížnosti a žalobcem požadovaná změna se vztahuje k zastoupení v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu. Za tohoto stavu by došlo k tomu, že by advokát byl určen k více než jedné právní službě, což neodpovídá pravidlům pro výběr advokátů k poskytnutí právní služby a rovněž by to bylo v rozporu s ustanovením § 18 odst. 6 zákona o advokacii.

Vzhledem k těmto skutečnostem nebylo žalobci vyhověno v jeho návrhu na změnu podmínek rozhodnutí o určení advokáta a na základě jeho podání ze dne 29.7. 2009 bylo zahájeno nové řízení o určení advokáta ve věci vztahující se k zastoupení žadatele v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu proti rozhodnutí Městského soudu v Praze pod sp.zn. 7 Ca 108/2009. V návaznosti na to byl žalobce vyzván, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto rozhodnutí zaslal vyplněné prohlášení o příjmových a majetkových poměrech. Žalobce byl současně poučen o tom, že pokud své podání uvedeným způsobem nedoplní, bude jeho žádost o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby zamítnuta.

Podáním ze dne 7.9. 2009 žalobce sdělil žalované, že jeho podání ze dne 29.7. 2009 není návrhem na změnu rozhodnutí o určení nebo změnu označení právní služby, nýbrž žádostí o změnu vymezení právní věci a zúžení rozsahu právních služeb. Místo řízení sp.zn. 10 Ca 129/2007 skončeného postoupením věci k Městskému soudu v Praze, řízení u něj, místo dvou právních služeb (poradenství a zastupování) jen jedna, a to zastupování před Nejvyšším správním soudem. Pouze žalobce má aktivní legitimaci k podání návrhu na obsah a rozsah podmínek, resp. ke specifikování druhu právní pomoci a změna podmínek určení je výstižně odůvodněna. Žalobce nesouhlasí s výroky rozhodnutí ze dne 14.8. 2009, poněvadž skutkový a právní stav je jiný a výrok 2 naprosto chybný. Žalobce žádá, aby bylo vyhověno jeho návrhu, neboť advokát Mgr. O. J. bude určen toliko k jedné právní službě s předvídatelným charakterem a počtem úkonů. Protože pověřená úřední osoba zahájila řízení s neopodstatněnou záměnou předmětu právní služby (ústavní stížnost), nikdo třetí nemůže být žádán o souhlas s určením potřeby žadatele.

Rozhodnutím ze dne 30.9. 2009 č.j. 2128/09 Komora rozhodla tak, že se žalobci advokát k poskytnutí bezplatné právní služby ve věci označené jako podání ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze č.j. 7 Ca 108/2009-157 ze dne 8.7. 2009 podle § 18 zákona o advokacii neurčí.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí Komora uvedla, že žalobce je povinen stanoveným způsobem pro potřeby řízení o žádosti o určení advokáta prokázat své příjmové a majetkové poměry. Žalobce byl k prokázání svých poměrů vyzván, byl mu zaslán dotazník a byla mu k jeho vyplnění stanovena lhůta 7 dní. Žalobce v této lhůtě ani následně výzvě žalované nevyhověl, a proto bylo rozhodnuto tak, jak bylo shora uvedeno.

Ze soudního spisu Městského soudu v Praze sp.zn. 7 A 265/2011 soud zjistil, že řízení zahájené původně u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 10 Ca 129/2007 bylo ukončeno usnesením ze dne 13.11. 2008 č.j. 10 Ca 129/2007-118, kterým byla věc postoupena k vyřízení Městskému soudu v Praze. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal kasační stížnost. Po doručení soudního spisu Městskému soudu v Praze byla tato věc zapsána pod sp.zn. 7 Ca 108/2009. Městský soud v Praze poté usnesením ze dne 21.5. 2009 řízení

o žalobě původně podané u Krajského soudu v Českých Budějovicích zastavil a současně zastavil řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13.11. 2008 č.j. 10 Ca 129/2007-118. I proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost, o které dosud nebylo rozhodnuto.

Žalobce poté, co obdržel předvolání k ústnímu jednání, soudu sdělil, že k ústnímu jednání se nedostaví. Zástupce Komory při ústním jednání s poukazem na vyjádření k podané žalobě a obsah spisového materiálu navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Pokud jde o první žalobou napadené rozhodnutí, je z jeho odůvodnění zřejmé, že Komora při jeho vydání vycházela z předpokladu, že řízení vedené před Krajským soudem v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 129/2007 a řízení vedené před Městským soudem v Praze pod sp. zn. 7 Ca 108/2009 (nyní 7 A 265/2011) spolu nijak nesouvisejí. Tento předpoklad však není správný. Jak bylo shora uvedeno, jedná se stále o jedno a totéž řízení o žalobě směřující vůči Ministerstvu vnitra podané u Krajského soudu v Českých Budějovicích a následně postoupené Městskému soudu v Praze. Je tedy zřejmé, že skutkový stav, z něhož Komora vycházela při svém rozhodování, je v rozporu se skutkovým stavem skutečným. Již z tohoto důvodu nemůže žalobou napadené rozhodnutí obstát. Soud nemůže nyní sám s definitivní platností hodnotit správnost finálního závěru žalované o tom, zda bylo možno podání žalobce ze dne 29. 7. 2009 považovat za novou žádost o určení advokáta nebo nikoli. Komora totiž k tomuto svému závěru dospěla na základě nesprávného výchozího předpokladu a je tedy nyní přinejmenším předčasné. Bude proto nyní na žalované, aby žalobcovo podání znovu posoudila ve světle toho, co již bylo shora uvedeno. Soudu nepřísluší v této fázi předjímat výsledek, k němuž žalovaná dospěje, neboť by tím nepřipustně nahrazoval činnost správního orgánu.

Pokud jde o druhé žalobou napadené rozhodnutí, je zřejmé, že již ze shora uvedených důvodů bylo nutno zrušit je rovněž. Také toto rozhodnutí totiž vychází ze závěru, že žalobcovo podání ze dne 29. 7. 2009 je novou žádostí o určení advokáta. Jak již bylo shora uvedeno, tento závěr vycházel z mylného předpokladu žalované o tom, že zmiňovaná dvě soudní řízení spolu nijak nesouvisejí.

Nadto je nutno uvést, že i kdyby žalobcovo podání ze dne 29. 7. 2009 bylo skutečně novou žádostí o určení advokáta, je z něj zcela zřejmé, že žalobce se domáhal určení advokáta pro řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, nikoli k řízení o ústavní stížnosti. Komora však zahájila řízení o určení advokáta pro řízení o ústavní stížnosti a rovněž výrok žalobou napadeného rozhodnutí zní tak, že žalobci se neurčuje advokát pro řízení o ústavní stížnosti. Znění výroku tohoto rozhodnutí je tak v rozporu s tím, co žalobce navrhoval. Jinými slovy řečeno, žalovaná tímto rozhodnutím zamítla žádost žalobce o něco, oč žalobce ve skutečnosti nepožádal. Výrok takového rozhodnutí je proto zjevně zmatečný. I z tohoto důvodu musel soud toto druhé žalobou napadené rozhodnutí zrušit.

Pokud jde o ostatní žalobní námitky, postrádá za shora popsané situace smyslu, aby se jimi soud meritorně zabýval. Soud nicméně v tomto ohledu odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2011 čj. 10 Ca 151/2009-104. V tomto rozsudku se soud vyjadřoval k obdobným žalobním námitkám téhož žalobce ve skutkově srovnatelné věci a neshledal je důvodnými. Tyto závěry následně akceptoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 12. 2011 čj. 2 Aps 7/2011-156, když kasační stížnost žalobce směřující proti dříve uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze zamítl.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech na poštovné (6x po 26 Kč), papír (14x po 50 hal.), tisk a kopírování (celkem 7 Kč), tužka (13 Kč) a zaplacený soudní poplatek ve výši 10 Kč, tj. v celkové výši 193 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. února 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu